

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
«Νέα Ελληνική Ραδιοφωνία, Ίντερνετ και Τηλεόραση»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από τη Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από δέκα επτά άρθρα και ένα παράρτημα.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις συνιστάται ν.π.ι.δ. υπό την επωνυμία «ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ, ΙΝΤΕΡΝΕΤ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε. (NERIT-A.E.)», ως «δημόσια επιχείρηση που ανήκει στο δημόσιο τομέα και εποπτεύεται από το κράτος» (άρθρο 1 Νσχ). Η δημόσια αυτή επιχείρηση είναι φορέας της «(...), υπό λειτουργική έννοια, δημόσια[ς] υπηρεσία[ς] της μετάδοσης ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και σχετικών διαδικτυακών υπηρεσιών» (ΣτΕ ΕΑ 236/2013).

Η NERIT Α.Ε. «έχει το προνόμιο της πραγματοποίησης ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών εθνικής εμβέλειας στην Ελληνική Επικράτεια». Το προνόμιο αυτό «είναι αναπαλλοτρίωτο και περιλαμβάνει ιδίως την πραγματοποίηση ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών με οποιαδήποτε μορφή, την εγκατάσταση και λειτουργία πομπών, αναμεταδοτών και κάθε άλλου τεχνικού μέσου για την πραγματοποίηση του σκοπού της» (άρθρο 2 παρ. 9 Νσχ). Η NERIT Α.Ε., «κατά τη λειτουργία της, είναι ανεξάρτητη από το κράτος, άλλους φορείς δημόσιας εξουσίας, φορείς που ελέγχονται από αυτούς και πολιτικά κόμματα. Διαθέτει πλήρη ανεξαρτησία ως προς την κατάρτιση του εκπεμπόμενου προγράμματος, αλλά και τις εκφραζόμενες από τους συντάκτες της απόψεις» (άρθρο 2 παρ. 3), τελεί, όμως, κατ' άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγμα-

τος, υπό τον «άμεσο έλεγχο του Κράτους», ο οποίος ασκείται δια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) (άρθρο 10 Νσχ).

Περαιτέρω, προβλέπεται επταμελές «Εποπτικό Συμβούλιο της ΝΕΡΙΤ Α.Ε.», (εφεξής, ΕΣ) το οποίο, μεταξύ άλλων, καταρτίζει δεκαετές «στρατηγικό σχέδιο της ΝΕΡΙΤ Α.Ε.» (άρθρο 4), ρυθμίζεται δε η διαδικασία επιλογής των μελών του και η λειτουργία του (άρθρο 8). Ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του πενταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου (εφεξής, ΔΣ) της εταιρείας διορίζονται από το ΕΣ, κατόπιν επιλογής τους με συγκεκριμένη διαδικασία (άρθρο 9).

Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα συγκρότησης περιφερειακών «συμβουλευτικών επιτροπών προγράμματος» από ακροατές και τηλεθεατές, οι οποίοι συμμετέχουν εθελοντικώς (άρθρο 11), και η επιλογή από το ΕΣ «Μεσολαβητή», δημοσιογράφου «εγνωσμένου κύρους», αρμόδιου «για την εξέταση και έκφραση γνώμης επί καταγγελιών, παραπόνων και αιτημάτων απάντησης για όλες τις εκπομπές και τα προγράμματα της Εταιρείας» (άρθρο 12).

Τέλος, προβλέπεται η συγκρότηση, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, ΕΣ θητείας που δεν μπορεί να υπερβεί το έτος, «από πρόσωπα εγνωσμένου κύρους», με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, «ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Επικρατείας και του Υφυπουργού, αρμόδιου για τη Δημόσια Ραδιοτηλεόραση» (άρθρο 16) και απαριθμούνται, ενδεικτικώς, τα μέσα εκπλήρωσης των σκοπών της ΝΕΡΙΤ Α.Ε. (Παράρτημα Α'). Για θητεία που δεν μπορεί να υπερβεί το έτος διορίζονται, από το ΕΣ, κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, και ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος όπως και τα μέλη του ΔΣ της ΝΕΡΙΤ Α.Ε. (άρθρο 16).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 4, 6 και 9

α) Συμφώνως προς το τρίτο εδάφιο της παρ. 4 του προτεινόμενου άρθρου 2, «Η ΝΕΡΙΤ Α.Ε. μπορεί να λειτουργεί και σταθμούς τοπικής εμβέλειας».

Δεδομένου ότι με τον ν. 3592/2007 αδειοδότηση προβλέπεται για την ίδρυση και λειτουργία τηλεοπτικών σταθμών μόνο περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, χρήσιμο θα ήταν να διευκρινισθεί αν η ως άνω δυνατότητα της ΝΕΡΙΤ Α.Ε. αφορά τη λειτουργία τοπικών ραδιοφωνικών ή και τηλεοπτικών σταθμών.

8) Κατά το πρώτο εδάφιο της προς ψήφιση παρ. 6 του άρθρου 2, «Η ΝΕΡΙΤ Α.Ε. προβάλλει τηλεοπτικά, διαδικτυακά και ραδιοφωνικά τις εργασίες της Βουλής των Ελλήνων. Προς τούτο μεταδίδει τις εργασίες της Βουλής και των επιτροπών της στις δικές της ή σε ξεχωριστές συχνότητες.».

Επισημαίνεται ότι στη Βουλή των Ελλήνων έχει συσταθεί και λειτουργεί «Ραδιοτηλεοπτικός Σταθμός με αυτοτελές ραδιοφωνικό και αυτοτελές τηλεοπτικό δίκτυο, ως ανεξάρτητο Μέσο Μαζικής Ενημέρωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» (άρθρο 1 του Ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας του), ο οποίος «έχει ως αποστολή την παραγωγή, προμήθεια και μετάδοση ή αναμετάδοση ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων, που συνδέονται ή έχουν σχέση με τη λειτουργία ή το έργο και τις δραστηριότητες της Βουλής, την προβολή των κοινοβουλευτικών θεσμών και της δημοκρατίας, καθώς και την προβολή προγραμμάτων εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και επιστημονικού ενδιαφέροντος που ενισχύουν την γενικότερη συμβολή του Σταθμού στην ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου των πολιτών» (άρθρο 2 του Ειδικού Κανονισμού).

Περαιτέρω, κατά την παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 1730/1987, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 10 του άρθρου 22 του ν. 3166/2003, «Στο πλαίσιο του (...) σκοπού της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. περιλαμβάνεται και η υποχρέωσή της για παραχώρηση στη Βουλή των Ελλήνων ενός αυτοτελούς ραδιοφωνικού και ενός αυτοτελούς τηλεοπτικού δικτύου με συχνότητες πανελλαδικής (εθνικής) εμβέλειας για να μεταδίδει τις εργασίες της, καθώς και συναφή με αυτές και τους εν γένει σκοπούς της προγράμματα. Για τις κατά τα ανωτέρω παραχώρηση και μεταδόσεις δεν απαιτείται η χορήγηση οποιασδήποτε σχετικής άδειας. Με αποφάσεις του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε. καθορίζονται οι συχνότητες που παραχωρούνται από την Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. προς τη Βουλή των Ελλήνων για τη λειτουργία των ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού της δικτύων, η σχετική διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια».

Τέλος, κατά την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 2644/1998, «είναι επίσης υποχρεωτική και χωρίς χρονικούς περιορισμούς η δωρεάν ανάθεση στη Βουλή των Ελλήνων της διαχείρισης ενός από τα προγράμματά της από κάθε κάτοχο άδειας παροχής συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών διάρκειας τουλάχιστον εκατόν είκοσι (120) ωρών ημερησίως» και, κατά την παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3592/2007, «Η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., πέραν των υφιστάμενων ψηφιακών προγραμμάτων της, υποχρεούται, μέσω των ψηφιακών συχνοτήτων της, να εκπέμπει ψηφιακά το πρόγραμμα της Βουλής των Ελλήνων».

Υπό το φως των ανωτέρω, αρτιότερη θα ήταν η ακόλουθη αναδιατύπωση της προς ψήφιση παρ. 6 του άρθρου 2: «Η ΝΕΡΙΤ Α.Ε. υποχρεούται να μεταδίδει τηλεοπτικά, διαδικτυακά και ραδιοφωνικά το πρόγραμμα του Ραδιοτηλεοπτικού Σταθμού της Βουλής των Ελλήνων, και ψηφιακά, στις δικές της ή σε ξεχωριστές συχνότητες».

γ) Εξ άλλου, θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί, στην ανωτέρω διάταξη, η φράση «στις δικές της ή σε ξεχωριστές συχνότητες». Εάν, επί παραδείγματι, πρόκειται για συγκεκριμένες συχνότητες, από εκείνες οι οποίες θα εκχωρηθούν στη ΝΕΡΙΤ Α.Ε. για τη μετάδοση του προγράμματος του Ραδιοτηλεοπτικού Σταθμού της Βουλής, ή για τις συχνότητες που έχουν ήδη εκχωρηθεί για τον σκοπό αυτό.

δ) Κατά το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 9 του προτεινόμενου άρθρου 2, «Η ΝΕΡΙΤ Α.Ε. είναι πάροχος περιεχομένου και πάροχος δικτύου κατά την έννοια του ν. 3592/2007 για την μετάδοση των προγραμμάτων της και απαλλάσσεται από την υποχρέωση λήψης κάθε σχετικής άδειας. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και του αρμόδιου Υπουργού για θέματα Μέσων Ενημέρωσης, εκχωρούνται στην ΝΕΡΙΤ Α.Ε. συχνότητες για τη μετάδοση των προγραμμάτων της».

Σημειώνεται, σχετικώς, ότι κατά το άρθρο 2 παρ. 2 εδ. γ) της κ.υ.α. ΟΙΚ.02/11.6.2013, «Κατάργηση της δημόσιας επιχείρησης «Ελληνική Ραδιοφωνία – Τηλεόραση, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΤ – Α.Ε.)», «Οι συχνότητες της ΕΡΤ – Α.Ε. παραμένουν ανενεργές έως τη σύσταση του νέου φορέα, οπότε και μεταφέρονται σε αυτόν αυτοδικαίως», ενώ κατά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4Α της άνω απόφασης, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο πρώτο της κ.υ.α. ΟΙΚ.05/19.6.2013, «Ειδικότερα τα δικαιώματά της [ΕΡΤ Α.Ε.] που (...) και αφορούν (...) β) τις συχνότητες της καταργηθείσας ΕΡΤ Α.Ε. που παραμένουν ενεργές μέχρι τη σύσταση του νέου ραδιοτηλεοπτικού φορέα ασκούνται από τον ειδικό Διαχειριστή για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου».

2. Επί των άρθρων 8 παρ. 4, 5 και 9 παρ. 4, 6

Κατά τις παρ. 4 και 5 του προς ψήφιση άρθρου 8, «Το ΕΣ εγγυάται την ανεξαρτησία της ΝΕΡΙΤ Α.Ε. από κάθε μορφή κυβερνητικής ή άλλης παρέμβασης, μεριμνά για τη λειτουργία της σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον και διαμορφώνει τη στρατηγική και την αναπτυξιακή πολιτική της. Το ΕΣ έχει ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (...)».

Εξ άλλου, κατά την παρ. 4 του προτεινόμενου άρθρου 9, ο Διευθύνων Σύμβουλος της NEPIT Α.Ε. «έχει ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες: (...)».

Περαιτέρω, κατά την παρ. 6 του ως άνω άρθρου, «Το ΔΣ είναι αρμόδιο για κάθε ζήτημα που αφορά τη διοίκηση της NEPIT Α.Ε., το οποίο το Καταστατικό της και η ισχύουσα νομοθεσία δεν αναθέτουν στον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή άλλο όργανο της Εταιρίας.».

Συνεπώς, ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων του ΔΣ της NEPIT Α.Ε. τελεί υπό τον όρο της αποκλειστικής απαρίθμησης των αρμοδιοτήτων του ΕΣ και του Διευθύνοντος Συμβούλου στο Καταστατικό της εταιρείας.

3. Επί του άρθρου 10 παρ. 1 και 2

Κατά τις προτεινόμενες διατάξεις, «1. Η εποπτεία της NEPIT Α.Ε. ως προς το εκπεμπόμενο πρόγραμμα και την τήρηση των προγραμματικών υποχρεώσεων γίνεται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο δημοσιεύει ετησίως σχετική έκθεση. 2. Στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ανατίθεται η εποπτεία της NEPIT Α.Ε. όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας σύμφωνα με την από 27.10.2009 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση».

Σημειώνεται συναφώς ότι, κατά τη νομολογία του ΣτΕ, με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, «η λειτουργία ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, αποτελούσα αντικείμενο εντόνου κρατικού ενδιαφέροντος, ανάγεται σε θέμα γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, το οποίο συνθέτουν οι αναγραφόμενοι στη διάταξη αυτή στόχοι (...). Εκδήλωση αυτού του ενδιαφέροντος αποτελεί η περιλαμβανόμενη στην ανωτέρω διάταξη ρήτρα ότι η ραδιοφωνία και τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος αυτός υπερβαίνει, ως προς την έκταση και το περιεχόμενο, την έννοια της απλής κρατικής εποπτείας και επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεοράσεως σε σταθμούς, το περιεχόμενο εκπομπών των οποίων κρίνεται ότι παραβιάζει τους ανωτέρω σκοπούς (βλ. ΣτΕ 1230/2011, 4060/2010, 2241/205 κ.ά.)» (ΣτΕ 4043/2012).

Υπό το φως των ανωτέρω, νομικώς ακριβέστερη θα ήταν η ακόλουθη διατύπωση, «1. Ο έλεγχος της NEPIT Α.Ε., ως προς το εκπεμπόμενο πρόγραμμα και την τήρηση των προγραμματικών υποχρεώσεων, ασκείται από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο δημοσιεύει ετησίως σχετική έκθεση. 2. Στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ανατίθεται ο έλεγχος

της NEPIT Α.Ε., όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, σύμφωνα με την από 27.10.2009 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στη δημόσια ραδιοτηλεόραση.».

4. Επί του άρθρου 11

Κατά το προς ψήφιση άρθρο, «Το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί περισσότερες συμβουλευτικές επιτροπές προγράμματος ανά γεωγραφική περιφέρεια που προεδρεύονται από μέλη του. Στις επιτροπές συμμετέχουν εθελοντικά ακροατές και τηλεθεατές που αποτελούν το αντιπροσωπευτικό κοινό της NEPIT Α.Ε. (...) Με απόφαση του Ε.Σ. εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας των επιτροπών αυτών».

Εν προκειμένω, θα ήταν σκόπιμο να διασαφηνισθεί εάν η διαδικασία επιλογής των ακροατών-τηλεθεατών, οι οποίοι θα συμμετέχουν στις εν λόγω επιτροπές, θα προσδιορισθεί στον Κανονισμό Λειτουργίας των ως άνω Επιτροπών.

5. Επί των άρθρων 16 παρ. 1 και 14 παρ. 2

Κατά την προτεινόμενη μεταβατική διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1, «Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, η συγκρότηση του Εποπτικού Συμβουλίου γίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Επικρατείας και του Υφυπουργού, αρμόδιου για τη Δημόσια Ραδιοτηλεόραση και απαρτίζεται από πρόσωπα εγνωσμένου κύρους. Η θητεία του Συμβουλίου αυτού δε μπορεί να υπερβεί το ένα έτος. Το Εποπτικό Συμβούλιο, στη συνέχεια και κατ' εξαίρεση του άρθρου 9, διορίζει εντός μηνός τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της NEPIT Α.Ε., η θητεία των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος».

Εξ άλλου, κατά το προς ψήφιση άρθρο 14 παρ. 2, «Με το Γενικό Κανονισμό Προσωπικού, ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και κατόπιν από το Εποπτικό Συμβούλιο ρυθμίζονται τα θέματα προσωπικού, τα αναγκαία προσόντα για την πρόσληψη, η διαδικασία και κάθε άλλο συναφές ζήτημα».

Υπό το φως των ανωτέρω, θα έπρεπε, ενδεχομένως, να διευκρινισθεί εάν τον ως άνω Κανονισμό Προσωπικού θα καταρτίσει ο μεταβατικός Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος και θα εγκρίνει το ΕΣ, υπό τη συγκρότηση του προτεινόμενου άρθρου 16 παρ. 1.

6. Επί του Παραρτήματος Α΄

α) Το προς ψήφιση Παράρτημα αποτελεί «αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος νόμου» (άρθρο 2 παρ. 8 του Νσχ) και όχι τμήμα του άρθρου 16. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να έπεται του ακροτελεύτιου άρθρου 17 και όχι του άρθρου 16 του Νσχ.

β) Το ανωτέρω παράρτημα είναι το μοναδικό προς ψήφιση. Επομένως, περιττεύει η προσθήκη του «Α΄».

Αθήνα, 18 Ιουλίου 2013

Οι εισηγητές
Δημήτρης Βασιλείου
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επίκουρος Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο Προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών